

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Kiadvány szerzőségének megállapítása

Ügyszám: SZJSZT 28/2006

A rendőrség által feltett kérdések:

1. A kiadott műben szerepelnek-e a feljelentő által sérelmezett saját teljesítményének feltüntetett részek?
2. Amennyiben igen, akkor a műben megjelentetett dr. P. A. által írott részek terjedelmüknél, jellegüknél, eredetiségüknél fogva szerzői jogi védelem alá esnek-e, szerzői alkotásnak tekintendők-e, avagy a lektori tevékenység megnyilvánulásaként értékelendők?
3. A feljelentésben szereplő cselekmény alkalmas-e a Btk. 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése vétség, vagy a Btk. 329. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző bitorlás büntett megalapozott gyanújának a megállapítására?
4. Amennyiben igen, milyen mértékben állapítható meg a kiadó, illetve a szerzőtársak felelőssége a cselekmény kapcsán?
5. A szakértő egyéb észrevétele, véleménye.

I. Előzmények

Az R. Bt. a 2005. évben ... címmel könyvkiadványt jelentetett meg, amelyen szerzőként B. P., M. J. és Z. S. neve szerepel. P. A.-t a könyv szakmai lektoraként tüntették fel.

A mű megjelenése után dr. P. A. a Btk. 329/A. §-ában meghatározott cselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt feljelentést tett dr. B. P., dr. M. J., valamint a kiadó igazgatója R. Á. ellen. Ebben előadta, hogy a könyvben általa írt szövegek, szövegrészek is közlésre kerültek, így a szerzőként feltüntetett személyek és a kiadó megsértették szerzői jogait.

A nyomozati eljárás során a feljelentésben érintett személyek vitatták a dr. P. A. által előadottakat, és többek között arra hivatkoztak, hogy nevezett nem szerzőként, hanem szakmai lektorként működött közre a mű kialakításában.

II. Megállapítások

Dr. P. A. az iratokhoz csatolta azoknak a szövegeknek a jegyzékét, amelyeket ő írt, és amelyek a kiadványban megjelentek. Ezeket 47 tételben sorolta fel és csatolta a kéziratokat (továbbiakban: kéziratok).

Az eljáró tanács a hivatkozott kéziratokat összevetette a kiadványban megjelent szövegekkel és az alábbiakban foglalta össze megállapításait:

A kéziratok az egyes kitüntetések többféle csoportosításban tárgyalják; egyrésről történetükkel és az ehhez kapcsolódó fontosabb adataikkal foglalkoznak, másrésről az egyes kitüntetések részletes tárgyi leírását tartalmazzák, néhány további kézirat pedig kitüntetési rendszereket ismertet.

A kitüntetések történetét és fontosabb adataikat tárgyaló kéziratok általában kisebb nagyobb mértékű változtatásokkal, kiegészítésekkel, kihagyásokkal, ill. stiláris módosításokkal úgy jelentek meg a kiadványban, hogy az eredetileg megírt kézirati szöveg jellege és felépítése többnyire szöveg szerint is megmaradt. Ez lényegében az ebbe a csoportba sorolható valamennyi kézira jellemző, de különösen szembeszökő eseteinek bemutatására az alábbi kimutatás szolgál:

Kézirat	Cím	Kiadvány
4. tétel	Az Aranygyapjas Rend	23-26. old.
6. tétel	Csillagkereszt Rend	26-27. old.
8. tétel	Katonai Mária Terézia Rend	30. old.
10. tétel	A Szent István Rend	33-38. old.
13. tétel	Lipót Rend	47-48. old.
15. tétel	Vaskorona Rend	57-59. old.
23. tétel	Ferenc József Rend	87. old.
26. tétel	Tengeri Utazási Érem	99. old.
28. tétel	Erzsébet Rend	253-258. old.
31. tétel	Tiszteletjelvény ...	106-107. old.
35. tétel	Polgári Érdemérem	121. old.
38. tétel	Magyar Érdemkereszt	131-133. old.
39. tétel	Magyar Koronás Érmek	142-143. old.

Egyébként mind a fenti, mind pedig az ebbe a csoportba sorolható többi hasonló kézirat az általa tárgyalt témákat olyan sajátos egyéni, eredeti jelleggel tartalmazzák, amit a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) a védelemhez megkíván. Így e kéziratok szerzői jogi oltalom alatt álló alkotásnak minősülnek, melyek jogszerű felhasználására e törvény szabályai az irányadók.

Ezzel szemben az egyes kitüntetések megjelenését, részletes tárgyi leírását, adatait és adományozási rendjét tartalmazó kézirati anyagok esetében a kiadványban történő felhasználást az eljáró tanács megítélése szerint nem lehet megállapítani.

Végül nem egyes kitüntetésekkel, hanem kitüntetési rendszerekkel foglalkozó anyagok közé sorolhatók a kéziratok

- 45. tétele szerinti A Köztársaság kitüntetési rendszere (1946-1949),
 - 46. tétele szerinti A Népköztársaság kitüntetési rendszere (1949-1989),
 - 47. tétele szerinti A Köztársaság kitüntetési rendszere (1989-től)
- szövegek.

A kiadvány szintén tartalmaz anyagokat ilyen címmel (169., 189., 235. oldal), de a kéziratától eltérő szövegezésben és felépítésben, helyenként viszont felismerhetők egyes, kéziratban

szereplő mondatok, bekezdések, ami részbeni felhasználásra utal. Hasonlóképpen jellemezhető a kézirat 37. tételében a Horthy-korszak (1918-1945) című anyag (kiadvány 123. old.).

Mivel ezek a kéziratok szintén magukon viselnek egyéni, eredeti jelleget, már az ilyen jellegű felhasználás is csak az Szjt. szabályai szerint lett volna jogszerűnek minősíthető.

III. Megjegyzések

A fenti megállapításokkal összefüggésben az eljáró tanács a következőkre mutat rá:

A lektorálás a könyvkiadásban általában azt a célt szolgálja, hogy a szerző(k) által kialakított műről véleményt alkotva javaslatokat tegyen a mű színvonalának, tartalmi helyességének, stb. javítására, illetőleg a kiadására való alkalmassá tétel érdekében. Ennek módszere a felek megállapodásától függően különböző lehet. Viszont nem lektori, hanem a készülőben lévő mű létrehozásában alkotó szerepe van annak, akinek sajátos, egyéni, eredeti jelleget magán viselő, tehát szerzői jogi védelem alatt álló szöveges vagy egyéb művét a készülő műben felhasználják.

Ami a büntetőjogi vonatkozásokat illeti, a szerzői jogok megsértése esetén – amennyiben a sérelmet szenvedett fél ezt az eljárást kívánja igénybe venni – a Btk. 329/A. § rendelkezései az irányadók. Az elkövetésben érintett felek egymás közti felelősségének mértékét a bíróság hivatott megállapítani.

Budapest, 2006. szeptember 15.

Dr. Lindner Gyula
a tanács elnöke

Marácziné Dr. Mann Judit
a tanács előadó tagja

Dr. Munkácsi Péter
a tanács szavazó tagja